III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

474Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ 21ΗΣ ΚΑΙ 22ΑΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2011

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα: «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: "Η Ευρώπη, ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο — ένα νέο πλαίσιο πολιτικής για τον ευρωπαϊκό τουρισμό"»

COM(2010) 352 τελικό

(2011/C 376/08)

Εισηγητής: **ο κ. ΓΚΟΦΑΣ**

Στις 30 Ιουνίου 2010, και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα την:

Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: «Η Ευρώπη, ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο — ένα νέο πλαίσιο πολιτικής για τον ευρωπαϊκό τουρισμό»

COM(2010) 352 τελικό.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 30 Αυγούστου 2011.

Κατά την 474η σύνοδο ολομέλειας, της 21ης και 22ας Σεπτεμβρίου 2011 (συνεδρίαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2011), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 121 ψήφους υπέρ, 14 ψήφους κατά και οκτώ αποχές, την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. **Συμπεράσματα και συστάσεις**

1.1 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την ανακοίνωση της Επιτροπής για την πρότασή της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο «Η Ευρώπη ο πρώτος τουριστικός προορισμός, ένα νέο πλαίσιο πολιτικής για τον ευρωπαϊκό τουρισμό» και υπογραμμίζει ότι, παρά τις σημαντικές ελλείψεις, υπάρχουν πολλά θετικά σημεία για υλοποίηση στην πρόταση αυτή. Παρόλα αυτά, προχωρά στις παρακάτω προτάσεις για να ενισχύσει και να εμπλουτίσει αυτήν την πρωτοβουλία.

1.2 Δεδομένων των διαφορετικών φορέων (αρχές, οργανισμοί, κοινωνικοί εταίροι), επιπέδων (τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό) και τομέων (μεταφορές, στέγαση, λοιπά προσφερόμενα προϊόντα κλπ.) του τουριστικού κλάδου στην Ευρώπη, οι προβλεπόμενες πρωτοβουλίες πρέπει να προβλέπουν τη συμμετοχή όλων των παραγόντων του κλάδου. Προς τούτο, η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει την πρόταση σύστασης Ευρωπαϊκού Οργανισμού Τουρισμού, ο οποίος, μέσω της αποτελεσματικής παρακολούθησης των δράσεων στήριξης και της ώθησης των προβλεπόμενων μέτρων, θα συγκεντρώνει τις προσπάθειες επίτευξης μιας ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής πολιτικής για τον τουρισμό, η οποία θα λαμβάνει υπόψη την πολυμορφία της ευρωπαϊκής τουριστικής ταυτότητας.

1.3 Η ΕΟΚΕ φρονεί πως πρέπει να ληφθούν κατά προτεραιότητα τα ακόλουθα μέτρα, προκειμένου να καταστούν εφικτοί οι στόχοι της ίδιας της ανακοίνωσης και των επιμέρους μέτρων που προβλέπονται σε αυτήν:

— Να ενθαρρυνθεί η δημιουργία ευρωπαϊκού κόμβου σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ, ηλεκτρονικής εισαγωγής παρατηρήσεων-εντυπώσεων από τους επισκέπτες, με σκοπό την καλύτερη αξιολόγηση και αξιοποίηση για την αποτελεσματικότερη προσέλκυση των τουριστών, καθώς και δυνατότητα χρήσης νέων τεχνολογιών (ηλεκτρονικές κρατήσεις)·

— Να ερευνηθεί, οργανωθεί και ενθαρρυνθεί η εφαρμογή σε συγκεκριμένες πτυχές του πολιτικού πλαισίου, όπως και να αναληφθούν προτεραιότητες όπως η προώθηση του ενδοευρωπαϊκού τουρισμού, οι υπηρεσίες και οι εγκαταστάσεις σε όλη την Ευρώπη. Να ενθαρρυνθούν οι υπάρχουσες αρχές και επιχειρήσεις να συνεργαστούν για να βελτιώσουν υπηρεσίες και εγκαταστάσεις (π.χ. χρονοδιαγράμματα)·

— Να ενθαρρυνθεί η βελτίωση των συνδέσεων οδικών, σιδηροδρομικών, αεροπορικών, αλλά και ακτοπλοϊκών μεταφορών και συγκοινωνιών στην ΕΕ, και η ενημέρωση και προβολή των πληροφοριών στο διαδίκτυο, με παράλληλη μέριμνα για τις άγονες γραμμές·

— Να ενθαρρυνθεί η προώθηση του τουρισμού υγείας και ευεξίας, του ιαματικού τουρισμού, του εκπαιδευτικού τουρισμού, του πολιτιστικού τουρισμού —ιδιαίτερα σε συνδυασμό με περιφερειακά φεστιβάλ και παραστάσεις (όπερα, θέατρο, χορός, συναυλίες κλπ.), καθώς και με πολιτιστικές εκδηλώσεις όπως εκθέσεις—, του συνεδριακού, του οινοποιητικού-γαστρονομικού, του ιστορικού, θρησκευτικού, του αγροτουρισμού, του τουρισμού που αξιοποιεί τη θάλασσα, με ανάδειξη και διατήρηση των πολιτιστικών παραδόσεων και της γαστρονομίας·

— Να ενθαρρυνθούν οι κυβερνήσεις των κρατών να υποστηρίζουν την ανάπτυξη των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων στον τομέα του τουρισμού, που αντικατοπτρίζουν τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές, ιστορικές και πολιτισμικές παραδόσεις της περιοχής ή της περιφέρειας, με παράλληλη καλύτερη διαχείριση του «all iclusive»·

— Να ενισχυθεί η επιλογή ενδοευρωπαϊκών προορισμών για άτομα τρίτης ηλικίας και άτομα με αναπηρίες και ειδικές ανάγκες, με βελτίωση των υποδομών και των υπηρεσιών, αλλά και καλύτερη προβολή των υπηρεσιών που παρέχονται για αυτά τα άτομα στην ΕΕ·

— Να ενθαρρυνθεί πολιτική ενίσχυσης για την προώθηση ενδοευρωπαϊκών προορισμών από τις αεροπορικές εταιρίες, ώστε οι τιμές να μην είναι για τους καταναλωτές υψηλότερες από αυτές για προορισμούς εκτός ΕΕ, αλλά και πολιτική ενίσχυσης των ενδοευρωπαϊκών προορισμών από τους μεγάλους Tour Operators·

— Να προωθηθεί και να προβληθεί η ήδη παρεχόμενη ασφάλεια, τόσο στις μετακινήσεις, στη διαμονή, στα δικαιώματα των πολιτών, στην ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, αλλά και στο νομικό πλαίσιο, που επικρατεί στην ΕΕ σε σχέση με άλλους προορισμούς·

— Να επιδιωχθεί η ανάπτυξη ορθότερης στατιστικής παρακολούθησης και εναρμόνισης της τουριστικής οικονομίας και των στοιχείων της χωρίς να δημιουργείται πρόσθετη διαχειριστική επιβάρυνση στις επιχειρήσεις και στους πολίτες (red tape)·

— Να ενθαρρυνθεί κοινή διαφημιστική εκστρατεία για την ΕΕ·

— Να ενισχυθεί η ποιότητα των επαγγελματικών υπηρεσιών μέσω κατάρτισης και σταθερής απασχόλησης.

1.4 Σε επίπεδο κρατών μελών, πρέπει να ξεκινήσει η ανάλυση του αντικτύπου της κλιματικής αλλαγής στον τουρισμό και να υιοθετηθούν τα δέοντα μέτρα προσαρμογής, σύμφωνα με τις προβλέψεις για την επίδραση της κλιματικής αλλαγής στην ανταγωνιστικότητα.

1.5 Χρειάζεται να αναπτυχθούν περαιτέρω ειδικές μορφές τουρισμού όπως ο κοινωνικός ή ο πολιτιστικός τουρισμός, ο γαστρονομικός τουρισμός και ο αγροτουρισμός, ο αθλητικός τουρισμός, ο τουρισμός για λόγους υγείας (health tourism), ο τουρισμός για άτομα με αναπηρία (barrier free tourism), ο συνεδριακός, ο θρησκευτικός κλπ., στο πλαίσιο μιας ευρωπαϊκής πολιτικής διαφοροποίησης της προσφοράς και επικέντρωσης στις νέες αγορές.

1.6 Η ΕΟΚΕ εκτιμά πως ευρωπαϊκά προγράμματα όπως το πρόγραμμα «CALYPSO» έχουν αποδείξει την αποτελεσματικότητα της συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών οργάνων και των άλλων διοικητικών επιπέδων, των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων του κλάδου, με θετικές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να τηρήσουν τις δεσμεύσεις τους, ιδίως δε τις οικονομικές, μέσω πρωτοβουλιών αυτού του είδους.

1.7 Χωρίς να αγνοείται η ανάγκη για ασφάλεια, οι θεωρήσεις (βίζα) δημιουργούν ενίοτε προβλήματα για τον τουρισμό που προέρχεται από τα κράτη εκτός Συνθήκης Σένγκεν. Αυτό συχνά οφείλεται στις υπερβολικές γραφειοκρατικές διαδικασίες που εφαρμόζουν μεμονωμένα κράτη μέλη. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να λάβει συγκεκριμένα μέτρα για την υπερνίκηση αυτών των εμποδίων.

1.8 Η ΕΟΚΕ καλεί τις εθνικές κυβερνήσεις να θεσπίσουν Ευρωπαϊκό Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Κατάρτισης για τα τουριστικά επαγγέλματα, το οποίο να είναι αναγνωρισμένο σε όλες τις χώρες της ΕΕ. Η ΕΟΚΕ θεωρεί απαραίτητο, όχι μόνο να αναγνωρίζεται σε όλη την ΕΕ η εκπαίδευση στον τουριστικό κλάδο, αλλά και να είναι αυτή η εκπαίδευση υψηλού επιπέδου, ώστε να διαμορφώνει πραγματικούς επαγγελματίες στον τομέα του τουρισμού, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Cedefop, με ιδιαίτερη έμφαση στα μαθησιακά αποτελέσματα και στην πιστοποίηση αυτών, αλλά και στην αναβάθμιση των τουριστικών σπουδών σε πανεπιστημιακό επίπεδο όπου αυτό είναι εφικτό. Να συμπεριληφθεί ο τουριστικός τομέας στην στρατηγική 2020, με ιδιαίτερη αναφορά σε νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας και άλλες πρωτοβουλίες, όπως η αναγνώριση της επαγγελματικής εμπειρίας και της άτυπης και ανεπίσημης εκπαίδευσης, καθώς και στις συνέπειες που αναμένεται να έχει στον τουριστικό κλάδο η ανακοίνωση της Bruges για την επαγγελματική κατάρτιση, που υιοθετήθηκε από τους Υπουργούς Παιδείας της ΕΕ και τους κοινωνικούς εταίρους.

1.9 Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι στον τουρισμό δεν υπάρχει ενιαία λύση για όλες τις περιπτώσεις και αναγνωρίζει ότι κάθε προορισμός έχει διαφορετικές ανάγκες και προσελκύει διαφορετικές εξειδικευμένες αγορές. Επομένως, το πλαίσιο πολιτικής για τον τουρισμό πρέπει να συνυπολογίσει τις διαφορετικές ανάγκες των απόκεντρων, των ηπειρωτικών, των παράκτιων, των αγροτικών, των νησιών, των άγονων περιοχών κλπ.

1.10 Σκοπός είναι η δημιουργία, η επίτευξη και η υλοποίηση στρατηγικού σχεδιασμού ενιαίας ευρωπαϊκής πολιτικής τουρισμού σε επίπεδο περιφερειών, ώστε να ενισχυθεί η βιώσιμη ανταγωνιστικότητα και η ποιότητα αυτού, καθώς και ένα υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, με παράλληλη συμπλήρωση της δράσης των κρατών μελών. Παρόλα αυτά, εξαιτίας της ποικιλομορφίας των κρατών μελών, θα πρέπει να είναι υποχρεωτική η κατάθεση από κάθε κράτος μέλος στρατηγικού σχεδιασμού των εθνικών πολιτικών τουρισμού με συγκεκριμένες ενέργειες της κάθε περιφέρειας προς υλοποίηση και με χρονικό ορίζοντα τουλάχιστον την δεκαετία.

1.11 Η ΕΟΚΕ καλεί τις εθνικές κυβερνήσεις να προσαρμόσουν τους δημοτικούς φόρους και να γίνει προσπάθεια μείωσης του ΦΠΑ που επιβαρύνουν τα τουριστικά προϊόντα κοινωνικού χαρακτήρα, ώστε να γίνουν πιο ελκυστικά τα τουριστικά προϊόντα και με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη και την καλύτερη πρόσβαση στις τουριστικές υπηρεσίες. Να εξασφαλίσουν τοπικές υποδομές και υπηρεσίες

ώστε να παρέχεται ποιοτικός τουρισμός, που θα έχει αντίκτυπο τόσο στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων όσο και στις συνθήκες διαβίωσης των τουριστών.

1.12 Η ΕΕ χρειάζεται στρατηγική επικοινωνίας για να διατηρήσει μια θετική εικόνα για την Ευρώπη και την τουριστική βιομηχανία ενώ θα διευθετεί το θέμα της αρνητικής επικοινωνίας.

1.13 Να ληφθούν μέτρα για να αποφευχθεί η διαρθρωτική ανεργία στις τουριστικές επιχειρήσεις, προκειμένου να βελτιωθεί η ποιότητα και η σταθερότητα της απασχόλησης, καθώς και η κερδοφορία των επιχειρήσεων.

1.14 Η Επιτροπή θα πρέπει να εντείνει τις προσπάθειες που ήδη καταβάλλει προκειμένου να επικοινωνήσει την πραγματική έννοια του ποιοτικού τουρισμού σε όλες τις διαστάσεις της, μία εμπειρία η οποία εμπεριέχει τόσο τη σωματική ξεκούραση όσο και την πνευματική αναζωογόνηση μέσω της επαφής με πολιτιστικά και πολιτισμικά πρότυπα. Ο σχεδιασμός θα πρέπει να γίνεται σε επίπεδο περιφερειών, η δε προβολή και επικοινωνία τόσο σε επίπεδο περιφερειών και κρατών όσο και σε επίπεδο ΕΕ.

1.15 Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει την απουσία σαφούς αναφοράς σε ένα νομικό πλαίσιο δικαιωμάτων του καταναλωτή στον κλάδο του τουρισμού και στην απουσία οποιασδήποτε αιτιολόγησης για την απαράδεκτη αναβολή της αναθεώρησης της οδηγίας 90/314/ΕΟΚ της 13ης Ιουνίου 1990, η οποία είχε ανακοινωθεί στο πρόγραμμα εργασίας της για τα τέλη του 2010 και, στη συνέχεια, για τις αρχές του 2011, αλλά δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί.

1.16 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την ώθηση που δόθηκε από την Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τους ευρωπαϊκούς κοινωνικούς εταίρους στη θέσπιση μιας ευρωπαϊκής πολιτικής για τον τουρισμό. Επαναλαμβάνει δε τη δέσμευσή της προς την κατεύθυνση αυτή και την πρόθεσή της να συνεργαστεί, μέσω των στόχων και των αξιών που εκφράζει στις γνωμοδοτήσεις της, για ένα ευρωπαϊκό τουριστικό πρότυπο.

2. **Εισαγωγή**

2.1 Η νέα πολιτική για τον τουρισμό ορίζει τρεις μείζονες στόχους που αποτελούν τη ραχοκοκαλιά του νέου πλαισίου. Οι στόχοι αυτοί είναι:

— η ανταγωνιστικότητα

— η βιωσιμότητα και

— η προώθηση του τουρισμού.

Εάν οι τρεις αυτοί πυλώνες στηριχθούν σθεναρά με ικανές δομές και πόρους, θα διασφαλισθούν γερά θεμέλια για μια υγιή και επωφελή πολιτική για τον τουρισμό.

2.2 Η Επιτροπή σκιαγραφεί μια σειρά προκλήσεων που αντιμετωπίζει σήμερα η ευρωπαϊκή βιομηχανία τουρισμού και οι οποίες εμφανίστηκαν ή επιτάθηκαν τα τελευταία χρόνια. Ωστόσο, οι κυριότερες προκλήσεις, που παρέμειναν σταθερές στην πορεία των ετών, είναι: η εποχικότητα που χαρακτηρίζει την τουριστική βιομηχανία, το γεγονός ότι ο τουρισμός πρακτικά δεν θεωρείται σημαντικός αναπτυσσόμενος κλάδος, οι επισφαλείς συνθήκες εργασίας των απασχολούμενων στον τουρισμό, η διαρθρωτική ανεργία στον τουριστικό κλάδο, η αδυναμία πρόσβασης των ΜΜΕ σε κατάλληλη χρηματοδότηση για την προσαρμογή τους στη διαρκώς μεταβαλλόμενη και εξελισσόμενη τουριστική βιομηχανία και η καινοτομία στον τουριστικό κλάδο. Είναι επιτακτική ανάγκη να επιληφθεί η Επιτροπή αυτών των προκλήσεων. Η ΕΟΚΕ έχει τονίσει επανειλημμένα σε γνωμοδοτήσεις της τη σημασία της αντιμετώπισης αυτών των προκλήσεων και των μέτρων που πρέπει να ληφθούν [1].

2.3 Ο τουρισμός είναι δραστηριότητα μείζονος σημασίας με ιδιαίτερα θετικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη στην βιώσιμη ανάπτυξη και στην απασχόληση στην Ευρώπη. Αποτελεί σημαντική πλευρά της ζωής των ευρωπαίων πολιτών.

2.4 Από το 2008 η ζήτηση τουριστικών υπηρεσιών επηρεάστηκε δυσμενώς. Ωστόσο, αν η Ευρώπη θέλει να παραμείνει ο πρώτος τουριστικός προορισμός στον κόσμο και να μπορέσει να αξιοποιήσει τον πλούτο και την πολυμορφία των περιφερειών που την αποτελούν, πρέπει να σχεδιάζει ενιαία τουριστική πολιτική.

2.5 Εφόσον η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θέλει να προωθήσει ένα νέο πλαίσιο δράσης για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του τουρισμού στην ΕΕ και της ικανότητάς της να αναπτύσσεται με βιώσιμο τρόπο, η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι οι προτάσεις της Επιτροπής πρέπει να γίνουν πιο συγκεκριμένες, ενώ αναγνωρίζει ότι κάθε χώρα έχει συμφέρον να αναπτύξει το δικό της τουριστικό μοντέλο και δυναμική. Δεδομένης της υπερεθνικής φύσης της τουριστικής βιομηχανίας, είναι εμφανής η ανάγκη για ένα πανευρωπαϊκό πλαίσιο πολιτικής για τον τουρισμό, το οποίο να παρέχει ταυτόχρονα ευελιξία στα κράτη μέλη της ΕΕ ώστε να μπορούν να χαράξουν τη δική τους εθνική πολιτική. Πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι αυτό που μπορεί να συμβαίνει σε ένα μέρος της ΕΕ, μπορεί να έχει επίδραση στον τουρισμό άλλης χώρας της ΕΕ.

2.6 Για παράδειγμα, οι νοτιοευρωπαϊκές χώρες, αν και δεν επηρεάστηκαν από το κλείσιμο του ευρωπαϊκού εναέριου χώρου την άνοιξη του 2010 λόγω της ηφαιστειογενούς τέφρας, είχαν όμως πτώση της τουριστικής δραστηριότητας εξαιτίας των αρνητικών δημοσιευμάτων που δημιούργησαν αρνητικό κλίμα για την επιλογή τους ως προορισμού.

2.7 Ακόμη, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι ένα πολιτικό πλαίσιο για τον ευρωπαϊκό τουρισμό πρέπει να βασίζεται σε ένα σαφές νομικό πλαίσιο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των διαφόρων ενδιαφερομένων μερών, ζήτημα που αποσιωπάται πλήρως στην ανακοίνωση. Ο ορισμός του πλαισίου αυτού είναι ιδιαίτερα σημαντικός για την αναθεώρηση της οδηγίας 90/314/ΕΟΚ της 13ης Ιουνίου 1990, η οποία είχε ανακοινωθεί αρχικά στο πρόγραμμα εργασίας της Επιτροπής για τα τέλη του 2010 και στη συνέχεια για τις αρχές του 2011. Η πρόταση δεν έχει ακόμη υποβληθεί, παρά το γεγονός ότι η οδηγία είναι εντελώς παρωχημένη. Η καθυστέρηση αυτή βλάπτει την προστασία των καταναλωτών, υπονομεύει την εμπιστοσύνη τους στον κλάδο και εμποδίζει την ανάπτυξη του τουρισμού. Η αναθεωρημένη οδηγία θα αποτελέσει καίριο στοιχείο του νομικού πλαισίου που απαιτείται για να αναληφθούν οι νέες αρμοδιότητες της ΕΕ στον τομέα, όπως προβλέπεται από τη Συνθήκη.

[1] ΕΕ C 32 της 05.02.2004, σελ. 1.

3. **Ειδικές παρατηρήσεις**

3.1 Η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να συνεισφέρει και να ευνοήσει τη χάραξη μιας δυναμικής πολιτικής που θα επιταχύνει την ανάπτυξη και θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις αύξησης της ελκυστικότητας. Η εκπόνηση κοινού σχεδιασμού με συγκεκριμένες ενέργειες πρέπει να σταματήσει να γίνεται από την Επιτροπή, αλλά να γίνεται από έναν άλλο φορέα, με πολιτική χωρίς αοριστίες αλλά και χωρίς να αναμασάμε παλιές ιδέες, στον οποίο να συμμετέχουν και να είναι μέλη όλοι οι τουριστικοί παράγοντες, όπως οι ομοσπονδίες επιχειρηματιών και ιδιωτικών φορέων που εμπλέκονται στα τουριστικά επαγγέλματα, συνδικαλιστικές οργανώσεις των εργαζόμενων, οι Περιφέρειες και οι Εθνικοί Οργανισμοί Τουρισμού. Προς τούτο, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Τουρισμού, που έχει ήδη προτείνει η ΕΟΚΕ σε παλαιότερες γνωμοδοτήσεις, θα μπορούσε να επιτελέσει σημαντικό ρόλο στήριξης των ευρωπαϊκών οργάνων.

3.2 Κρίνεται ζωτικής σημασίας η Επιτροπή και τα άλλα όργανα της ΕΕ να εφαρμόσουν την αρχή της έξυπνης νομοθεσίας και κάθε νομοθετική πρόταση της ΕΕ να περιλαμβάνει τη δέουσα ανάλυση αντικτύπου των προτεινόμενων μέτρων στην τουριστική βιομηχανία. Στο προτεινόμενο πλαίσιο δράσης για τον τουρισμό δεν γίνεται αναφορά στην ανάγκη να διεξάγονται αναλύσεις αντικτύπου για την εκτίμηση της δυνητικής επίδρασης στον κλάδο κάθε φορά που παρουσιάζεται νομοθετική πρόταση της ΕΕ. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό σε πολλές περιπτώσεις, όπως η προτεινόμενη επισήμανση των τροφίμων ή η νομοθεσία για τα δικαιώματα των επιβατών και των καταναλωτών.

3.3 Ο τουρισμός δεν πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ανεξάρτητη πολιτική, αλλά ως οριζόντιο θέμα που δέχεται επιδράσεις από τις διάφορες άλλες πολιτικές που υιοθετούνται στην ΕΕ, ιδιαίτερα δε από τις πολιτικές για τις μεταφορές, την εκπαίδευση, την απασχόληση, την έρευνα και την καινοτομία, την κλιματική αλλαγή, την ενιαία αγορά, την ασφάλεια, τους καταναλωτές κ.ά. Επομένως, η τουριστική πολιτική στην πραγματικότητα δεν αποτελεί αρμοδιότητα μόνο της ΓΔ Επιχειρήσεων, αλλά πρέπει να συνεκτιμάται σε όλες τις άλλες πολιτικές της ΕΕ.

3.4 Η υπάρχουσα προώθηση και ανάπτυξη των τουριστικών υπηρεσιών σε όλη την ΕΕ είναι ανεπαρκώς συντονισμένη και οργανωμένη, δημιουργώντας προβλήματα στους πολίτες που επιθυμούν να ταξιδέψουν. Τα ταξίδια με τα μέσα μαζικής μεταφοράς κατά μήκος και κατά πλάτος της ΕΕ είναι πολύπλοκα και απαιτούν τον συντονισμό διαφορετικών χρονοδιαγραμμάτων, τρένων, φέρυ, λεωφορείων κλπ., με αποτέλεσμα να είναι ακατόρθωτη και η εξασφάλιση ασφαλούς διαμονής.

3.5 Η τουριστική βιομηχανία αντιμετωπίζει ολοένα και μεγαλύτερο ανταγωνισμό από τις αναδυόμενες ή αναπτυσσόμενες χώρες, που προσελκύουν όλο και μεγαλύτερο αριθμό τουριστών. Για να αντεπεξέλθει στον ανταγωνισμό αυτό, η Ευρώπη πρέπει να προτείνει βιώσιμη πολιτική και **να αναδείξει τα πολλά πλεονεκτήματα**, όπως η παρεχόμενη ασφάλεια:

— στην κοινωνία και στο περιβάλλον

— στις μεταφορές και τις μετακινήσεις

— στη διαμονή σε κάθε επίπεδο

— στις συναλλαγές, τραπεζικές, εμπορικές κλπ.

— σε θέματα υγείας και υγειονομικών κανόνων

— στην ιατρική

— στην αστυνόμευση και την ασφάλεια

— στην πρόσβαση και στις υποδομές για άτομα με αναπηρίες και ειδικές ανάγκες

— στην περίθαλψη

— στην ποιότητα

— στον επαγγελματισμό

— στα δικαιώματα των πολιτών.

3.6 Θα μπορούσαμε να πούμε ότι συχνά ξεχνάμε ότι σαν τουρίστες στην ΕΕ απολαμβάνουμε απλά πράγματα όπως το να μπορούμε να πιούμε νερό παντού και να φάμε χωρίς να πάθουμε δηλητηρίαση, να περπατήσουμε στους δρόμους και να ταξιδέψουμε χωρίς συνοδεία. Γι' αυτό, πρέπει να προωθούμε αυτά τα απλά πλεονεκτήματα που η ΕΕ προσφέρει στον τουρίστα. Τα παραπάνω να προβάλλονται ιδιαίτερα, γιατί δημιουργούν αίσθημα ασφάλειας στους τουρίστες και δεν παρέχονται σχεδόν σε κανέναν άλλο από τους πρώτους παγκόσμιους τουριστικούς προορισμούς, αποτελώντας παράλληλα συγκριτικό πλεονέκτημα στην επιλογή και προβολή του προορισμού.

3.7 Η Ευρώπη πρέπει να αναπτύξει και να ενισχύσει την εικόνα της στις παγκόσμιες αγορές και να προωθήσει την συνεργασία με την Κίνα, Ρωσία, Ινδία, Βραζιλία, Ιαπωνία, ΗΠΑ, καθώς και με τις χώρες της Μεσογείου. Για να γίνει όμως αυτό, θα πρέπει να ενθαρρύνουμε την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας και να ενισχυθεί η ποιότητα των προσφερόμενων προϊόντων, έτσι ώστε οι υπηρεσίες και οι εγκαταστάσεις μας να συμβαδίζουν με τους διεθνείς ανταγωνιστές μας. Πρέπει να περιοριστεί η εποχικότητα και οι μεγάλες διακυμάνσεις της ζήτησης, ενισχύοντας και διαφοροποιώντας την προσφορά των τουριστικών υπηρεσιών. Η ΕΕ πρέπει να βελτιώσει και να κατοχυρώσει με πιστοποιητικά επαγγελματικής κατάρτισης, κοινά και αποδεκτά σε όλη την ΕΕ, τα επαγγελματικά προσόντα όλων αυτών που εμπλέκονται στην τουριστική βιομηχανία, με ιδιαίτερη έμφαση στα μαθησιακά αποτελέσματα και στην πιστοποίηση αυτών. Η ανάγκη για κοινά και αποδεκτά πιστοποιητικά θα βοηθήσει τόσο τις επιχειρήσεις όσο και τους εργαζόμενους σε όλη την ΕΕ.

3.8 Οι υπάρχουσες μέθοδοι συλλογής και ανάλυσης στατιστικών δεδομένων είναι ανεπαρκείς. Η ανεπάρκεια αυτών των στοιχείων οδηγεί σε ελλιπείς ή εσφαλμένες αποφάσεις στον σχεδιασμό των κατευθυντήριων γραμμών. Επ' αυτού, το έγγραφο υπογραμμίζει τη σημασία που έχει η βελτίωση των στατιστικών και των αναλύσεων που σχετίζονται με τον τουρισμό. Η Επιτροπή το θεωρεί αυτό σημαντικό, προκειμένου να υπάρχει καλύτερη κοινωνικοοικονομική γνωστική βάση για τον τουρισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η οργανωμένη συλλογή στατιστικών στοιχείων δεν θα δώσει μόνο τη δυνατότητα για πληροφόρηση και ορθολογικές επιλογές, αλλά θα ενθαρρύνει και τη διεπιστημονική ερευνητική συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων και εμπειρίας. Απαραίτητη είναι η βελτίωση των στατιστικών μεθόδων και αποτελεσμάτων αυτών, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη ότι δεν πρέπει κατά την συλλογή τους να επιβαρύνουν διαχειριστικά τις επιχειρήσεις με επιπλέον υποχρεώσεις (red tape).

3.9 Η πλειονότητα των κρατών μελών της ΕΕ έχει θεσπίσει Δορυφόρο Λογαριασμό Τουρισμού, ο οποίος έχει αποδειχθεί εξαιρετικά αποτελεσματικό εργαλείο. Η Επιτροπή πρέπει να αναζητήσει τρόπους ενθάρρυνσης και στήριξης των υπόλοιπων χωρών προκειμένου να υιοθετήσουν τη μέθοδο, που μπορεί επίσης να χρησιμεύσει στη σύγκριση λεπτομερών επιδόσεων. Το τελευταίο είναι σημαντικό, δεδομένων των αλλαγών που βιώνει σήμερα η Ευρώπη στις τουριστικές τάσεις και πρότυπα συμπεριφοράς.

3.10 Η διαφοροποίηση είναι το κλειδί για τον ευρωπαϊκό τουρισμό. Η διαφορετική εμπειρία σε κάθε χώρα συνεισφέρει στην προσέλκυση των τουριστών ως τουριστικό προορισμό. Η ποικιλομορφία της πολιτιστικής κληρονομιάς, του φυσικού περιβάλλοντος, της γαστρονομίας, του οίνου και της ιστορίας δίνει σε κάθε χώρα διαφορετική εμπειρία για τους επισκέπτες της. Η διατήρηση αυτών των διαφορών είναι σημαντική, και σημαντικό πλεονέκτημα μάρκετινγκ όταν προβάλλουμε την Ευρώπη στον υπόλοιπο κόσμο.

3.11 Πρέπει να αξιοποιηθεί η δυναμική και να ενισχυθεί οικονομικά η ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), δεδομένου ότι η μεγάλη πλειοψηφία των τουριστικών επιχειρήσεων συνίσταται σε ΜΜΕ, με γνώμονα την συνεισφορά στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς, καθώς και στην ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών. Οι ΜΜΕ είναι αυτές που απορροφούν την πρωτογενή ανεργία (οικονομικούς μετανάστες, ανεκπαίδευτους), μειώνοντάς την σημαντικά, απασχολώντας παράλληλα το μεγαλύτερο μέρος του εργατικού δυναμικού αλλά και μειώνοντας τον κοινωνικό αποκλεισμό. Ο ιδιωτικός τομέας πρέπει να συμμετέχει σε πτυχές όπως το τουριστικό μάρκετινγκ και η ενίσχυση των θέσεων εργασίας, ενισχύοντας παράλληλα τη δικτύωση μεταξύ των τουριστικών επιχειρήσεων.

3.12 Η πολιτική του τουρισμού χαρακτηρίζεται από τη διατομεακή φύση της. Επηρεάζει ιδιαίτερα την πολιτική μεταφορών (δικαιώματα και ασφάλεια των επιβατών και ποιότητα των μεταφορών), τις κρατικές ενισχύσεις, την εσωτερική αγορά (ελευθερία εγκατάστασης και ελεύθερη παροχή υπηρεσιών σχετικών με τον τουρισμό, προώθηση της ποιότητας των υπηρεσιών, ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου), καθώς και τη φορολογία, συχνά με αρνητικά αποτελέσματα (εμπόδια φορολογικού χαρακτήρα στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, φορολογική μεταχείριση των ΜΜΕ του τουριστικού τομέα, φορολογικές διευκολύνσεις). Θα πρέπει λοιπόν να ενισχυθεί με ιδιαίτερη οικονομική πολιτική και, αντίστοιχα, από πλευράς τουριστικών επιχειρήσεων, να υπάρχουν δεσμεύσεις για επενδύσεις και ενίσχυση και αύξηση της απασχόλησης.

3.13 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι πρέπει να προωθηθεί μηχανισμός βελτίωσης και ενίσχυσης τουριστικών ανταλλαγών μεταξύ κρατών μελών, που θα επιτρέπει ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού, όπως νέους, με παράλληλη βελτίωση του συντονισμού των σχολικών διακοπών, ηλικιωμένους, άτομα με μειωμένη κινητικότητα και οικογένειες χαμηλού εισοδήματος, να ταξιδεύουν κυρίως κατά τη διάρκεια της χαμηλής περιόδου. Κράτη που οι οικονομίες τους δεν είναι τουριστικού προσανατολισμού θα πρέπει να ενισχύουν κράτη που οι οικονομίες τους είναι τουριστικού προσανατολισμού, με την προώθηση ενδοευρωπαϊκών προορισμών στους πολίτες τους. Θα πρέπει να γίνει κατανοητό από τις ευρωπαϊκές αεροπορικές εταιρίες ότι δεν ενισχύουν τον τουρισμό και την εσωτερική αγορά όταν το εισιτήριο για την Ασία για τους πολίτες της Βόρειας Ευρώπης είναι συχνά φθηνότερο από το εισιτήριο για την Νοτιοανατολική Ευρώπη.

3.14 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να χαραχθεί ειδική κοινή πρωτοποριακή πολιτική που να προσφέρει τουριστικό προϊόν σχεδιασμένο ειδικά για τους ηλικιωμένους και τους συνταξιούχους, οι οποίοι αναμένεται να αποτελούν το 20 % του πληθυσμού το 2020, όπως και για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και μειωμένη κινητικότητα, που πρόσφατα υπολογίσθηκαν σε 127 εκατομμύρια, με σκοπό την προσέλκυση αυτών των ατόμων. Θα χρειαστεί ειδική εκπαίδευση εργαζομένων για τις συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες. Δεδομένου ότι αυτή η κατηγορία του πληθυσμού αποτελείται και από άτομα που συχνά έχουν συγχρόνως αγοραστική δύναμη, καλλιέργεια και ελεύθερο χρόνο και αντιπροσωπεύει ιδιαίτερα σημαντικό δυναμικό της αγοράς, πρέπει αυτή η κοινή πολιτική για τα παραπάνω άτομα να προβληθεί ιδιαιτέρως από την ΕΕ, με στόχο να διευκολύνει τα άτομα αυτά να ασκήσουν τα δικαιώματά τους ώστε να απολαύσουν χωρίς διακρίσεις την τουριστική δραστηριότητα. Η προσπάθεια αυτή πρέπει εντούτοις να συνοδεύεται από προσπάθειες του ιδιωτικού τομέα, ο οποίος πρέπει να μεριμνήσει για την ύπαρξη κατάλληλων υποδομών για αυτήν την αγορά.

3.15 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι απαιτείται ενθάρρυνση της συνεργασίας σε διεθνές επίπεδο και ειδικότερα σε αγορές που είναι σημαντικές για την ΕΕ. Πρέπει να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις ευκολότερης διαδικασίας έκδοσης κοινής ευρωπαϊκής θεώρησης (βίζας) με στόχο την προσέλκυση εξωτερικών αφίξεων από κράτη που δεν ανήκουν στη Συνθήκη Σένγκεν. Οι τουρίστες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να κινούνται εντός των χωρών ΕΕ και οι κανονισμοί και οδηγίες θα πρέπει να διευκολύνουν προς αυτήν την κατεύθυνση.

3.16 Πρέπει να εξασφαλιστεί σε επίπεδο περιφερειών η καλύτερη προβολή, με ενίσχυση και προώθηση του ευρωπαϊκού τουριστικού προϊόντος, των πολιτιστικών διαδρομών, της σύγχρονης πολιτιστικής κληρονομιάς, των προστατευόμενων φυσικών περιοχών και της προστασίας και ανάδειξης των παραδοσιακών κτηρίων και παραδοσιακών επιχειρήσεων, του τουρισμού υγείας και ευεξίας, του ιαματικού τουρισμού, του εκπαιδευτικού τουρισμού, του οινοποιητικού-γαστρονομικού, του ιστορικού, θρησκευτικού, του αγροτουρισμού, του τουρισμού που αξιοποιεί τη θάλασσα, με ανάδειξη και διατήρηση των πολιτιστικών παραδόσεων και της γαστρονομίας (παραδοσιακά εστιατόρια και επιχειρήσεις που έχουν άμεση σύνδεση με την ιστορία της περιοχής) και της υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς. Δεν είναι πάντα απαραίτητα περισσότερα κρεβάτια, αλλά να επενδύσουμε στην ποιοτική βελτίωση των υπηρεσιών και των υποδομών των εγκαταστάσεων, καινοτομώντας σε νέα προσφερόμενα προϊόντα όπως ιαματικά κέντρα, κέντρα ευεξίας κλπ. Πουθενά στην πρόταση της Επιτροπής δεν αναφέρεται ο τρόπος για την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων και ειδικότερα με ποιες προτεραιότητες και φυσικά με ποιο σχεδιασμό θα υλοποιηθούν αυτές ανά κράτος μέλος και λαμβάνοντας υπόψη τις περιφέρειες ώστε να αποτελούν κοινή Ευρωπαϊκή Τουριστική Πολιτική. Δεν προβλέπεται, ενώ θα έπρεπε να προβλέπεται, κοινή διαφημιστική προβολή.

3.17 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με τη δημιουργία «σήματος ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς» και προτείνει και τη δημιουργία «σήματος ευρωπαϊκής γαστρονομικής κληρονομιάς» με παράλληλη αξιολόγηση και κοινή εναρμονισμένη «αστεροποίηση» και πιστοποίηση των χώρων εστίασης, με τη δέουσα χρησιμοποίηση των διαφόρων εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων, παράλληλα με άλλες δράσεις όπως οι Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς και το Βραβείο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την πολιτιστική κληρονομιά. Επίσης, η ΕΟΚΕ προτείνει εναρμόνιση της «αστεροποίησης» και πιστοποίησης των ξενοδοχείων στην ΕΕ. Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή

να συνεχίσει τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Τουρισμού ως βήματος συνάντησης και ανάλυσης όλων των φορέων του κλάδου, των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών, των εθνικών και τοπικών αρχών και των κοινωνικών εταίρων, προκειμένου να προωθηθεί μια ευρωπαϊκή τουριστική ταυτότητα που θα λαμβάνει υπόψη την πολυμορφία και τη διαφορετικότητα.

3.18 Το πλαίσιο προτείνει επίσης την ανάπτυξη ευρωπαϊκού σήματος ποιοτικού τουρισμού και σήματος «Τουρισμός ποιότητας» με στόχο τη βελτίωση των προδιαγραφών του κλάδου, πρωτοβουλία που πρέπει να στηριχθεί. Ωστόσο, τα σήματα ποιότητας πρέπει να υποστηριχθούν επίσης από κατάλληλους μηχανισμούς χρηματοδότησης, προκειμένου οι φορείς του τουρισμού να μπορέσουν να βελτιώσουν τα προϊόντα που προσφέρουν και να επενδύσουν στην αναβάθμιση των εγκαταστάσεων και των υπηρεσιών τους, καθώς και στην κατάρτιση και απόκτηση δεξιοτήτων του προσωπικού

3.19 Η συσχέτιση ανάμεσα στη γαστρονομία, την εστίαση και τον τουρισμό προσφέρει μία σαφή εναλλακτική πρόταση ποιοτικού τουρισμού, εξαιτίας της άμεσης επαφής που έχουν οι τουρίστες με την προσφερόμενη γαστρονομία σε κάθε κράτος μέλος. Με αυτόν τον τρόπο διαφοροποιούν την λαμβανόμενη υπηρεσία. Ο αριθμός των τουριστών που ταξιδεύουν στην ΕΕ με γαστρονομικά ενδιαφέροντα είναι συνεχώς αυξανόμενος. Η μαγειρική γίνεται το εργαλείο για την προώθηση των ευρωπαϊκών πρώτων υλών και των γαστρονομικών απολαύσεων. Απαραίτητο είναι να προωθηθούν τα φαγητά και ποτά, οι συνταγές και οι «δρόμοι φαγητού και κρασιού», ενισχύοντας συντονισμένες συνεργασίες που προσφέρουν εναλλακτικές μορφές προστιθέμενης αξίας προς ενίσχυση της σχέσης φαγητού και τουρισμού.

3.20 **Η κατάρτιση των εργαζομένων στον τουριστικό κλάδο** σίγουρα αποτελεί μέγιστη επένδυση για τον ευρωπαϊκό τουρισμό και ειδικότερα για τις ΜΜΕ. Η εισαγωγή νέων τεχνολογιών και νέων εργασιακών πρακτικών έχει οδηγήσει στο να απαιτούνται εξειδικευμένοι εργαζόμενοι. Η επέκταση των προγραμμάτων της ΕΕ για μετεκπαίδευση και κατάρτιση στους εργαζόμενους του τουριστικού κλάδου, όπως έχει γίνει σε άλλους, αποτελεί καίρια δράση, η οποία θα διευκολύνει την προσαρμογή στα νέα τεχνολογικά δεδομένα που επικρατούν στον κλάδο. Θα πρέπει να αναπτυχθούν πανευρωπαϊκά πιστοποιητικά επαγγελματικής κατάρτισης, τα οποία θα βασίζονται σε κοινά «καθήκοντα» σε μορφή μαθησιακών αποτελεσμάτων και θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν (με διαδικασίες πιστοποίησης σε εθνικό ή τοπικό επίπεδο) ως αυτόνομα και ανεξάρτητα πιστοποιητικά και να αναφέρονται στα πλαίσια που ισχύουν για τις εθνικές δεξιότητες. Η εκπαίδευση με πιστοποιητικό επαγγελματικής κατάρτισης πρέπει να αποτελεί υποχρέωση για τον τουριστικό κλάδο. Η ΕΟΚΕ θεωρεί σημαντική για την κατάρτιση στον τουριστικό κλάδο την ώθηση που δίνει η ανακοίνωση της Bruges για την επαγγελματική κατάρτιση στην ΕΕ. Σταθερές και υψηλά ποιοτικές εργασιακές συνθήκες θα καταστήσουν τον τουριστικό κλάδο ιδιαίτερα ελκυστικό.

3.21 Στον σχεδιασμό της εκπαίδευσης και κατά την ανάπτυξη δεξιοτήτων συμπεριφοράς, θα πρέπει να είναι υποχρεωτική η εκμάθηση ξένων γλωσσών από τα άτομα που απασχολούνται στον τουρισμό, λαμβάνοντας πάντα υπόψη τις πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, με παράλληλη χορήγηση πιστοποιητικών επαγγελματικής κατάρτισης σύμφωνα με τις κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Cedefop. Ιδιαίτερη προσοχή θα πρέπει να δοθεί στα τουριστικά επαγγέλματα που έχουν άμεση σχέση με την πολιτιστική κληρονομιά, όπως είναι για παράδειγμα οι ξεναγοί, οι οποίοι θα πρέπει να έχουν πτυχίο, και να αποδεικνύουν την ικανότητα να προβάλλουν την ποιότητα της πολιτιστικής κληρονομιάς με πιστοποιητικό που θα λαμβάνουν από τις τοπικές αρχές, για τη γνώση των μνημείων της περιοχής όπου πρόκειται να εργαστούν, ακόμη και αν η εργασία είναι προσωρινή, και με απαραίτητη γνώση της γλώσσας της περιοχής καθώς και της γλώσσας των ατόμων που ξεναγούν, όπως αυτά πιστοποιούνται από το CEN (EN 13809 του 2003) μέχρι το 1975, αλλά και τις οδηγίες 1975/368/ΕΚ και 1992/51/ΕΚ. Η αντίστοιχη πιστοποίηση πρέπει να αφορά όλους τους κλάδους των τουριστικών επαγγελμάτων, όπως σερβιτόρους, μάγειρες, γυμναστές κλπ., οι οποίοι έρχονται σε επαφή με τους τουρίστες.

3.22 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη το γεγονός ότι η πολιτική «all inclusive», που έχει υιοθετηθεί από πολλές επιχειρήσεις σε πολλά κράτη μέλη, τελικά έχει τελείως αντίθετα αποτελέσματα από τα αναμενόμενα. Είναι δυστυχώς προφανής η επιδείνωση των προβλημάτων που δημιουργούνται στις ΜΜΕ στις περιοχές εκείνες που είναι κοντά σε All Inclusive Clubs και μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες.

3.23 Οι συνθήκες σκληρού ανταγωνισμού μεταξύ των μεγάλων tour operators του εξωτερικού, αφενός, και αφετέρου των ξενοδοχείων που φροντίζουν να κλείσουν τα «πακέτα» για να δουν τις μονάδες τους να γεμίζουν, έχουν οδηγήσει σε υποβάθμιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, γεγονός που ερμηνεύεται και ως δυσφήμηση συγκεκριμένων τουριστικών περιοχών στο εξωτερικό. Υπό την πίεση αυτή, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αναγκάζονται να εργαστούν με τιμές κάτω του κόστους και οδηγούνται στον αφανισμό και την ανέχεια.

3.24 Δεν θα πρέπει να οδηγηθούμε σε μια «στεγνή» απόρριψη του συστήματος «all inclusive», αφού ίσως ανταποκρίνεται στις ανάγκες συγκεκριμένου μέρους της τουριστικής ζήτησης, αλλά, όπως και τα υπόλοιπα τουριστικά προϊόντα, θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τη νομοθεσία και με τον θεμιτό ανταγωνισμό με τα υπόλοιπα προϊόντα, ελεγχόμενα και με ιδίους πόρους, εξαιρούμενο από κρατικές ενισχύσεις. Πρέπει να υπάρχει διάχυση του τουριστικού εισοδήματος όσο δυνατόν ευρύτερα, ώστε να υπάρχει και «πέριξ» του καλού ξενοδοχείου ανάπτυξη. Ο επισκέπτης πρέπει να έχει τη δυνατότητα της επιλογής για τον προϋπολογισμό που θα καταναλώσει, εντός ή εκτός ξενοδοχείου. Παρόλα αυτά, πρόκειται για ένα από τα λίγα τμήματα της αγοράς που εμφάνισε ανάπτυξη παρά την πτώση των εργασιών των παραδοσιακών ταξιδιωτικών γραφείων τα τελευταία χρόνια. Αν και δεν πρέπει ποτέ να υπάρχουν συμβιβασμοί ως προς την ποιότητα, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι υπάρχει μια σειρά από θέρετρα που ανέπτυξαν επιτυχώς αυτήν την αγορά με την πάροδο του χρόνου. Το ζητούμενο είναι ένας σαφής ορισμός της αγοράς «all inclusive» που θα αντιπροσωπεύει ένα ποιοτικό προϊόν, προκειμένου να εξαλειφθούν κατώτερης ποιότητας προϊόντα και υπηρεσίες που πωλούνται υπό την κατηγορία των προϊόντων «all inclusive».

3.25 **Η εποχικότητα στον τουρισμό,** με σύνθεση της τουριστικής ζήτησης πάρα πολύ επικεντρωμένη στους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο, περιορίζει τις αναπτυξιακές δυνατότητες του κλάδου, καθώς και τη διάχυση αυτών στο σύνολο της οικονομίας, με αποτέλεσμα να επηρεάζει την εισοδηματική ροή και να οδηγεί σε μη βέλτιστη αξιοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και του προσωπικού. Οι δράσεις για την απασχολησιμότητα του προσωπικού και την κερδοφορία των υποδομών σε χαμηλές περιόδους θα προωθήσουν τη δημιουργία ενός πιο δραστήριου και παραγωγικότερου ανθρώπινου δυναμικού, ενώ ο συντονισμός για χρήση των υποδομών, ακόμα και σε περιόδους χαμηλότερης τουριστικής κίνησης, από κάποιες κοινωνικές ομάδες ή σχολεία, θα επιμηκύνει κατά πολύ την τουριστική περίοδο, με όλα τα οφέλη που αυτή συνεπάγεται.

Σημαντική συμβολή στην άμβλυνση της εποχικότητας θα ήταν η καλύτερη κατανομή μέσα στον χρόνο των διακοπών των υπαλλήλων με την παροχή των κατάλληλων κινήτρων. Η βελτίωση της χρησιμοποίησης των υφιστάμενων τουριστικών υποδομών και του προσωπικού στη χαμηλή περίοδο θα μπορούσε να επιτρέψει στις επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν καλύτερα τις υποδομές και να αξιοποιούν την παραγωγικότητά τους στηριζόμενες σε πιο μόνιμο και δραστήριο προσωπικό. Η ΕΟΚΕ επικροτεί το πρώτο βήμα που πραγματοποιήθηκε προς την κατεύθυνση αυτή μέσω της πρωτοβουλίας «CALYPSO» και καλεί την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να προωθήσουν, ιδίως μέσω της ειδικής δέσμευσης κονδυλίων του προϋπολογισμού, την ανάπτυξη αυτής της πρωτοβουλίας, καθώς θα έχει αντίκτυπο τόσο στην κοινωνία όσο και στον ευρωπαϊκό τουρισμό.

3.26 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι ο τουρισμός είναι για το περιβάλλον σημαντικό στοιχείο του και έχει κάθε λόγο να το προστατεύει και να το αναδεικνύει. Ο τουρισμός δεν καταστρέφει τα τοπία και δεν καταναλώνει τους πόρους, ούτε αλλάζει την λειτουργία της φύσης, χρειάζεται όμως να υπάρχει ο σωστός σχεδιασμός και η υλοποίηση μιας ορθολογικής τουριστικής πολιτικής. Ο τουρισμός είναι αυτός που έχει αναδείξει και αναβαθμίσει ολόκληρες περιοχές που θεωρούνταν places to avoid όπως το Docklands στο Λονδίνο, η παραλία της Βαρκελώνης κοντά στο λιμάνι κ.ά., δίνοντας παράλληλα δουλειά σε εκατομμύρια ανθρώπους στην ΕΕ.

3.27 Σε πιο μακροπρόθεσμο επίπεδο, η πρόκληση της κλιματικής αλλαγής αναγνωρίζεται δεόντως από την Επιτροπή ως μοχλός μείζονος αναδιάρθρωσης των τουριστικών και ξενοδοχειακών επιχειρηματικών προτύπων. Οι παράγοντες του κλάδου διακρίνουν ήδη μεταστροφή στον τρόπο ανάπτυξης, πώλησης και προώθησης των τουριστικών προϊόντων, με στροφή σε οικολογικότερες πρακτικές. Σε επίπεδο κρατών μελών, πρέπει να ξεκινήσει η ανάλυση του αντικτύπου της κλιματικής αλλαγής στον τουρισμό και να υιοθετηθούν τα δέοντα μέτρα προσαρμογής, σύμφωνα με τις προβλέψεις για την επίδραση της κλιματικής αλλαγής στην ανταγωνιστικότητα.

3.28 Οι προβλεπόμενες δράσεις της Επιτροπής για τη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος λαμβάνουν υπόψη τη δυναμική που χαρακτηρίζει τον τουρισμό, ως βιομηχανία άμεσα συνδεδεμένη με τον άνθρωπο και τις πολύπλευρες απαιτήσεις του. Η στήριξη του εναλλακτικού τουρισμού, μέσω της συστηματικότερης προβολής του, θα οδηγήσει αυτομάτως σε καλύτερη αξιοποίηση των τοπικών φυσικών χαρακτηριστικών και των συγκριτικών πλεονεκτημάτων των επιμέρους περιοχών.

3.29 Πρέπει η ΕΕ να ανταποκριθεί επίσης σε προβληματισμούς που αφορούν τον κοινωνικό τομέα, την εδαφική συνοχή και την προστασία αυτής.

3.30 Τέλος, **οι δράσεις για εκτενέστερη κινητοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων** της ΕΕ για την τουριστική ανάπτυξη θα ελευθερώσουν τη δυναμική του κλάδου, δίνοντας προτεραιότητα σε περιοχές που βιώνουν οικονομική αποβιομηχάνιση και διαθέτουν τουριστικές προοπτικές.

3.31 Ουσιαστική είναι η σημασία του θαλάσσιου και παράκτιου τουρισμού ως καταλύτη της οικονομικής ανάπτυξης. Θα πρέπει να εφαρμοστούν δράσεις για να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξή του ως μέρους της ολοκληρωμένης θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ. Η διαφοροποίηση της οικονομικής δραστηριότητας υπέρ του τουρισμού αντιπροσωπεύει προτεραιότητα για πολλές παράκτιες περιοχές, όπου η παρακμή των οικονομικών δραστηριοτήτων που συνδέονται, ιδιαίτερα, με την αλιεία και τα ναυπηγεία, την γεωργία και την εξόρυξη, είχε ως επακόλουθο τη μείωση των εισοδημάτων και την αύξηση της ανεργίας. Τουριστικές επιχειρήσεις, κυρίως μικρές ή πολύ μικρές, συχνά λειτουργούν κοντά στις παραλίες ή σε παρόμοιες τουριστικές περιοχές, αντιπροσωπεύοντας όχι μόνο την επιχειρηματική και κοινωνική πλευρά, αλλά και την ιστορικότητα μεγάλων περιόδων που συχνά ξεπερνούν τα 50 χρόνια σε ορισμένα κράτη της ΕΕ, με παράλληλη πολιτισμική κληρονομιά για τους κατοίκους των περιοχών αυτών. Για αυτό τον λόγο, σεβόμενοι και τους κανονισμούς της ΕΕ, και με γνώμονα να διατηρήσουμε την πολιτισμική κληρονομιά, την ποιότητα και την ιστορία της κάθε περιοχής που αυτές οι οικογενειακές επιχειρήσεις δημιούργησαν, μπορούμε να προτείνουμε ορισμένες πρωτοβουλίες με σκοπό τη διατήρησή τους όπου υπάρχουν.

3.32 Η ΕΕ πρέπει να προσέχει τα δημοσιεύματα που προβάλλονται για τα κράτη μέλη της, διότι δημιουργούν αρνητική εικόνα επισκεψιμότητας και ανασφάλεια στον ενδεχόμενο επισκέπτη εκτός ΕΕ, με μεγάλο αρνητικό αντίκτυπο στην τουριστική προβολή της. Η ΕΕ πρέπει να συστήσει ειδική ομάδα επικοινωνιακής διαχείρισης κρίσεων για τον ευρωπαϊκό τουρισμό και να επιβάλει στις χώρες μέλη τη σύσταση και λειτουργία ανάλογων ομάδων ανά κράτος.

3.33 Η ευρωπαϊκή πολιτική τουρισμού, καθώς και οι αντίστοιχες εθνικές πολιτικές, πρέπει να συνεκτιμήσουν όλες τις διαρθρωτικές αλλαγές, λαμβάνοντας μέτρα τόσο για να αποφευχθεί η διαρθρωτική ανεργία, όσο και για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική κατανομή των επενδύσεων που αφορούν τον τουρισμό.

Βρυξέλλες, 21 Σεπτεμβρίου 2011.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON